

EINDVERSIE – 21 juli 2026 - GEMEENTE WESTSTELLINGWERF

KAPE Uitvoeringsprogramma 2026-2030

KADERSTELLEND ADAPTIEF PROGRAMMAPLAN ENERGIETRANSITIE

Inhoud

Inleiding	3
Financieel Overzicht	4
3.1 Gebouwde Omgeving	5
3.1.1 Wonen	8
3.1.2 Bedrijven	9
3.1.3 Organisatie	9
3.1.4 Maatschappelijk vastgoed	9
3.2 Mobiliteit	11
3.2.1 Elektrisch vervoer	12
3.2.2 Laadinfrastructuur	12
3.2.3 Uitstootreductie	13
3.3 Landbouw	14
3.3.1 Zon op land	15
3.3.2 Groengas	15
3.3.3 Stikstof- en uitstootreductie	16
3.4 Industrie	17
3.4.1 Netcongestie	18
3.4.2 Verduurzaming	18
3.4.3 Energiehubs	18
3.5 Opwek & Innovatie	19
3.5.1 Pijplijnprojecten	20
3.5.2 Duurzame kernen	20
3.5.3 Wind & innovaties	21
Tijdspad Projecten	222

Inleiding

Dit document is het uitvoeringsprogramma van het Kaderstellend Adaptief Programmaplan Energietransitie (KAPE), het energiebeleid van de gemeente Weststellingwerf tot 2050. Het KAPE kan worden aangepast of bijgewerkt indien nieuwe technologieën zich voordoen of bovenlokaal beleid verandert. Elke vijf jaar wordt het document geüpdatet met nieuwe data en wordt een uitvoeringsprogramma geschreven voor de dan volgende vijf jaar. Dit uitvoeringsprogramma is opgesteld voor de periode 2026-2030. In dit document wordt voor de vijf thema's uit het KAPE uiteengezet welke activiteiten en projecten zullen plaatsvinden in de komende vijf jaar. De paragraafnumering in het uitvoeringsprogramma komt overeen met de desbetreffende paragrafen in het KAPE. Mocht de lezer meer informatie willen over een bepaald thema, dan kan de matchende paragraaf in het KAPE worden geraadpleegd.

Onder elke actie staat vermeld wat de rol van de gemeente is. Informerend, activerend, stimulerend, regulerend, faciliterend, uitvoerend.

- Informerend: de gemeente informeert inwoners en/of ondernemers over mogelijkheden, regels, ontwikkelingen of beschikbare ondersteuning.
- Activerend: de gemeente brengt inwoners en/of ondernemers in beweging om zelf actie te ondernemen.
- Stimulerend: de gemeente stimuleert inwoners en/of ondernemers, bijvoorbeeld financieel of organisatorisch, om bepaalde acties te ondernemen.
- Regulerend: de gemeente stelt beleid, regels, voorwaarden en/of richtlijnen op.
- Faciliterend: de gemeente maakt acties van inwoners, ondernemers of partners mogelijk door ondersteuning, afstemming, kennis, ruimte of netwerk
- Uitvoerend: de gemeente voert de actie (deels) zelf uit en/of bekostigt deze geheel of deels.

De energietransitie is voortdurend in ontwikkeling. Nieuwe wet- en regelgeving, technologische innovaties, netcongestie en veranderende maatschappelijke omstandigheden kunnen invloed hebben op de uitvoering van het KAPE en het uitvoeringsprogramma. De voortgang van de maatregelen en projecten wordt structureel gemonitord en waar nodig bijgestuurd. De monitoring richt zich zowel op de voortgang van acties als op het effect van de maatregelen op het gebied van energiebesparing, duurzame opwek, uitstootreductie en netbewuste inpassing. Jaarlijks worden de acties intern geëvalueerd. Noemenswaardige ontwikkelingen worden meegenomen in de P&C cyclus. Voor de monitoring wordt gebruikgemaakt van beschikbare data van onder andere de Regionale Klimaatmonitor, Liander, het OWO-energiebureau, woningcorporaties, provinciale en landelijke bronnen en gemeentelijke projectadministraties. Daarnaast blijft de gemeente actief in gesprek met inwoners, bedrijven, woningcorporaties, ondernemersverenigingen en andere stakeholders om signalen uit de praktijk mee te nemen in de uitvoering.

Financieel Overzicht

In het financieel overzicht laten we zien welke middelen worden verwacht beschikbaar te zijn voor inzet voor het Programma Klimaat & Duurzaamheid. Dit is dus niet alleen voor de pijler energie, maar ook de pijlers warmte, circulaire economie en communicatie. Het uitvoeringsprogramma focust zich met name op acties voor de pijlers energie en warmte. Omdat deze middelen gelden voor alle pijlers binnen het Programma Klimaat & Duurzaamheid, zullen deze ook ingezet moeten worden voor andere doeleinden dan in dit uitvoeringsprogramma staat beschreven, zoals personeel, abonnementen, onderzoeken en acties gerelateerd aan circulaire economie, het warmteprogramma en communicatie.

- In 2026 wordt de SPUK (specifiek uitkering) CDOKE een DU (decentrale uitkering) en vloeit dan naar de Algemene Middelen. De CDOKE-middelen zijn door de raad gelabeld aan Klimaat & Duurzaamheid zodat deze kunnen worden ingezet voor personeel en uitvoering.
- Ook wordt er in 2026 gekeken hoe de bestemmingsreserve kan worden ingezet over de komende jaren.

Budget	Type	2026	2027	2028	2029	2030
Reguliere middelen K&D	Structureel	€ 282.000	€ 282.000	€ 282.000	€ 282.000	€ 282.000
(Incidentele middelen warmtetransitie)	Incidenteel	€ 120.000	-	-	-	-
Reguliere middelen K&D (voormalig CDOKE)	Incidenteel	€ 941.000	+ € 941.000	-	-	-
Totaal Regulier		€ 402.000	€ 282.000	€ 282.000	€ 282.000	€ 282.000
Bestemmingsreserve	-	€ 902.000	+ €25.000	+ €25.000	+ €25.000	+ €25.000
CDOKE	SPUK/Incidenteel	€ 674.000	EIND dec 2027			
SPUK NIP Isolatieaanpak	SPUK	SPUK NIP: € 4.655.624 (januari 2026)			EIND dec 2029	
SPUK C55 Energiearmoede	SPUK	SPUK C55: € 258.000	EIND dec 2027			

3.1 Gebouwde Omgeving

In de volgende tabel staan de acties en projecten die de gemeente tot 2030 wil uitvoeren voor de energietransitie op het gebied van de gebouwde omgeving. Onder elke actie staat de rol van de gemeente zoals beschreven in de introductie. Voor elke actie is het doel in 2030 en de looptijd opgenomen. Vervolgens zijn voor elke actie de interne stakeholders (integraliteit) en externe stakeholders opgesomd. Tot slot wordt de (mogelijke) financiële dekking toegelicht. In sommige gevallen moet financiële dekking gevonden worden vanuit andere beleidsterreinen. Onder de tabel staat per actie een korte toelichting.

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële dekking
3.1.1.1	Uitvoering van de lokale isolatie aanpak (LAI) <i>(Informerend, activerend, stimulerend)</i>	Ambitie om hele doelgroep (2376 adressen) te bereiken	Tot en met 2029	• K&D • Wonen • Sociaal domein • Communicatie • OWO-energiebureau	• Duurzaam Bouwloket	SPUK NIP <i>(Nog 4.4 miljoen beschikbaar - juni 2026)</i>
3.1.1.2	Herhaling witgoed-inwisselactie, wellicht twee keer <i>(Activerend, stimulerend, uitvoerend)</i>	Ambitie >500 ingewisselde apparaten	Tussen 2027-2030	• K&D • Communicatie • Sociaal Domein • OWO-energiebureau	• Lokale bedrijven	SPUK Energiearmoede En/of SPUK NIP <i>(Nog 4.6 miljoen beschikbaar - januari 2026)</i>
3.1.1.3	Bij nieuwbouw en verbouw wordt netbewuste inpassing en duurzaamheid meegenomen <i>(Regulerend)</i>	Zie gemeentelijk Woonvisie Zie meerjaren prestatieafspraken (2025-2028)	Doorlopend	• K&D • Wonen • Klimaatadaptatie • Verkeer • RO • Groen	• Woningcorporaties • Aannemers • Projectontwikkelaars	N.V.T.
3.1.1.4	Prestatieafspraken maken met de woningcorporaties	Minimaal energielabel B voor alle woningen (WoonFriesland)	Doorlopend, elk jaar bijgesteld	• K&D • Wonen • Klimaatadaptatie	• Woningcorporaties • Huurdersbelang Fryslân	N.V.T.

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële dekking
	<i>(Regulerend, faciliterend)</i>	0-op-de-meter principe (Woningstichting Weststellingwerf)		Groen		
3.1.1.5	Warmteprogramma opstellen en uitvoeren <i>(Activerend, regulerend, uitvoerend)</i>	Zie gemeentelijk Warmteprogramma	2026/2027 vastgesteld, daarna iedere 5 jaar actualisatie	- K&D - Wonen - Communicatie - RO - OWO K&D	- Liander - Woningcorporaties - Eigenaren woningen en utiliteitsbouw - FET	Reguliere middelen K&D
3.1.1.6	Uitvoeren Wijkwarmtescans <i>(Activerend, Stimulerend, Uitvoerend)</i>	Ambitie 2000 scans en adviezen	2026-2030	- K&D - Wonen - Communicatie - Projecten	Sobolt	SPUK NIP <i>(Nog 4.4 miljoen beschikbaar - juni 2026)</i>
3.1.2.1	Stimuleren verduurzaming midden- en kleinbedrijven <i>(Informerend, activerend)</i>	Zie gemeentelijk Warmteprogramma	Doorlopend	- K&D - Economische zaken - OWO K&D (mogelijk) - OWO-energiebureau	Ondernemersverenigingen	Gedekt door Economie Reguliere middelen K&D
3.1.2.2	Bevordering inzet zon op dak <i>(Informerend, activerend, stimulerend)</i>	Ambitie: zon op dak is toegenomen met 10% ten opzichte van 2024	Doorlopend	- K&D - Economische zaken - OWO-energiebureau	- Inwoners - Ondernemers	Reguliere middelen K&D
3.1.3.1	CO ₂ -prestatieladder voor de gemeentelijke organisatie <i>(Informerend, regulerend, uitvoerend)</i>	Nieuwe doelen opgesteld in 2026 volgens handboek 4.0 Ambitie 100% gas en elektra vergroend	Doorlopend, auditen elk jaar	- K&D - Vastgoed - Inkoop - Facilitair - Communicatie - Gemeentewerf - Projecten - OWO K&D	Gemeentelijk Vastgoed	Reguliere middelen K&D

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële dekking
3.1.3.2	Opstellen DMJOP's eigen vastgoed <i>(Uitvoerend)</i>	Zie 3.1.3.1	2026	• K&D • Vastgoed	• Gemeentelijk Vastgoed	Gedekt door Vastgoed (Subsidie provincie)
3.1.3.3	Schoon en emissieloos bouwen bij eigen projecten <i>(Activerend, regulerend, faciliterend, uitvoerend)</i>	Elektrificatie bij bouw en sloop waar mogelijk	Doorlopend	• K&D • Vastgoed • Inkoop • Communicatie • Gemeentewerf • Projecten • Economie • OWO	• Ondernemersverenigingen • FET (mogelijk)	Regeling stimuleren Schoon en Emissieloos Bouwen
3.1.4.1	Verkenning: Subsidie verduurzamen maatschappelijk vastgoed <i>(Stimulerend, uitvoerend)</i>	Ambitie om mogelijkheden te onderzoeken en uitvoering te geven indien mogelijk	Doorlopend	• K&D • Onderwijs • Gezondheid • Sport • Groen	• Scholen • Sportverenigingen • Buurthuizen	Niet gedekt Het College vraagt geld bij de raad indien nodig. Portefeuille Vastgoed
3.1.4.2	Verduurzaming onderwijs <i>(Stimulerend, Faciliterend, uitvoerend)</i>	Scholen worden verduurzaamd in lijn met het ISHP	Voor 2030	• K&D • Onderwijs • Vastgoed	• Scholen • Comprix • Linde College	Niet gedekt Het College vraagt geld bij de raad indien nodig. Portefeuille Onderwijs

3.1.1 Wonen

3.1.1.1 Uitvoering van de lokale aanpak isolatie (LAI)

Met de regeling Lokale Aanpak Isolatie (LAI) kunnen woningeigenaren subsidie ontvangen voor isolatie- en ventilatiemaatregelen. In de eerste twee jaar zag de gemeente al een aanzienlijke stijging van het aantal aanvragen van de subsidie. In de periode van juni 2024 tot juni 2026 is ruim €775.000 aan subsidie uitgekeerd en is nog eens voor circa €505.000 aan aanvragen in behandeling. In totaal heeft de gemeente €5,2 miljoen aan middelen ontvangen, die tot en met 2029 kunnen worden ingezet.

De komende jaren zetten we de LAI voort en breiden we de aanpak verder uit. Daarbij ligt de nadruk op het bereiken en activeren van meer inwoners door middel van gerichte en herhaalde communicatie en persoonlijk contact. Ook wordt de ondersteuning vanuit het OWO-Energiebureau verder versterkt. Waar de inzet nu vooral gericht is op huishoudens met risico op energiearmoede, wordt deze ondersteuning stapsgewijs verbreed naar een grotere groep woningeigenaren.

3.1.1.2 Herhaling witgoed-inwisselactie, wellicht twee keer

In 2030 heeft de gemeente nog twee keer een witgoedwissel gedaan. Met deze twee acties kunnen nogmaals een paar honderd witgoedapparaten worden vervangen door zuinigere varianten. Zo besparen inwoners op de energierekening en gaat het verbruik naar beneden. Net als met de actie in 2024-2025 worden deze twee acties gecombineerd met een bezoek van een energiecoach bij de inwoner thuis.

3.1.1.3 Bij nieuwbouw en verbouw wordt netbewuste inpassing, natuurinclusiviteit en duurzaamheid meegenomen

Bij nieuwbouw- en verbouwprojecten zal de gemeente voorwaarden en eisen stellen voor duurzaamheid, natuurinclusiviteit en netbewuste inpassing. De bedoeling is om dit te doen door middel van een puntensysteem waarbij de ontwikkelaar zelf kan kiezen welke duurzame maatregelen getroffen worden.

3.1.1.4 Prestatieafspraken maken met de woningcorporaties

Elk jaar maakt de gemeente afspraken met de woningcorporaties over de verduurzaming van huurwoningen in de gemeente Weststellingwerf. De gemeente licht de woningcorporaties in over subsidies, acties en activiteiten die het volgende agendajaar zullen plaatsvinden, zodat de woningcorporaties daarop kunnen inspelen. De woningcorporaties blijven koploper in het verduurzamen van de eigen panden en hebben in 2030 al hun panden verduurzaamd tot energielabel B.

3.1.1.5 Warmteprogramma opstellen en uitvoeren

Het warmteprogramma is een verplicht programma onder de omgevingsvisie. Uiterlijk in 2027 moet het college een Warmteprogramma vaststellen voor de komende tien jaar. Daarna moet het Warmteprogramma iedere vijf jaar worden geactualiseerd. In dit programma legt de gemeente voor een periode van tien jaar de overgang vast van aardgas naar duurzame warmtebronnen.

3.1.1.6 Uitvoeren wijkwarmtescans

Tot 2030 gaat de gemeente in samenwerking met Sobolt 2000 huishoudens voorzien van een gratis warmtescan. De warmtescan is een warmtefoto van de voorgevel van het huis waar men kan zien waar het

warmteverlies zit. De scan komt met een gepersonaliseerd advies om de problemen aan te pakken. Inwoners die verdere stappen willen zetten kunnen meteen contact opnemen met een energiecoach. De prioriteit ligt bij koopwoningen met een lage WOZ-waarde, laag energielabel en een hoog energieverbruik.

3.1.2 Bedrijven

3.1.2.1 Stimuleren verduurzaming midden- en kleinbedrijven

De gemeente kan voor bedrijven niet zoveel doen als voor woningen, toch kan de gemeente het mkb stimuleren te verduurzamen door bijvoorbeeld informatieverstrekking via de ondernemersbrief van de gemeente en het subsidiëren van verduurzamingsanalyses voor bedrijven(terreinen).

3.1.2.2 Bevordering inzet zon op dak

De gemeente kan ondernemers en inwoners informeren, activeren en wellicht stimuleren om de ontwikkeling van zon op dak verder te bevorderen. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met de teruglevercapaciteit op het elektriciteitsnet. Zon op dak is de laatste jaren een minder interessante investering geworden voor ondernemers en inwoners. Netcongestie heeft gezorgd voor de afschaffing van de salderingsregeling. Daardoor is het minder interessant om meer zonnepanelen neer te leggen dan dat men nodig heeft. Zolang die problematiek aanhoudt kan deze actie niet veel voortgang maken.

3.1.3 Organisatie

3.1.3.1 Uitvoering CO₂-prestatieladder voor de gemeentelijke organisatie

De gemeente Weststellingwerf heeft inzicht in het energieverbruik en de CO₂-voetprint van de organisatie en stelt doelen voor zichzelf om die te verbeteren. Elk jaar rond november wordt de gemeente opnieuw gecertificeerd voor de CO₂-prestatieladder door middel van een audit. In 2026 worden nieuwe doelen vastgesteld voor de organisatie tot 2030.

3.1.3.2 Opstellen DMJOP's eigen vastgoed

Om haar eigen vastgoed te verduurzamen laat de gemeente in 2026 duurzame meerjaren onderhoudsplannen (DMJOP's) opstellen voor alle gemeentegebouwen. Zo wordt verduurzaming automatisch meegenomen in het onderhoud. Deze maatregelen zijn indirect onderdeel van en sluiten aan bij de gemeentelijke ambities binnen de CO₂-prestatieladder.

3.1.3.3 Schoon en emissieloos bouwen bij eigen projecten

Om de uitstoot bij bouw- en sloopprojecten te verminderen, zet de gemeente in op elektrificatie binnen eigen projecten. Dit doen we door gebruik te maken van de landelijke routekaart en subsidie die is opgezet door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat.

3.1.4 Maatschappelijk vastgoed

3.1.4.1 Subsidie verduurzamen maatschappelijk vastgoed

De gemeente gaat zich de komende jaren verder inzetten om maatschappelijk vastgoed te ondersteunen in hun verduurzamingsopgaves en ambities. Dit kan door uitvoering te geven

aan landelijke subsidies of het opzetten van haar eigen subsidies en het financieren van DMJOP's.

3.1.4.2 Verduurzaming onderwijs

Hoe en wanneer scholen gaan verduurzamen is vastgesteld in het Integraal Strategisch Huisvestingsplan (ISHP).

3.2 Mobiliteit

In de volgende tabel staan de acties en projecten die de gemeente tot 2030 wil uitvoeren voor de energietransitie op het gebied van mobiliteit. Onder elke actie staat de rol van de gemeente zoals beschreven in de introductie. Voor elke actie is het doel in 2030 en de looptijd opgenomen. Vervolgens zijn voor elke actie de interne stakeholders (integraliteit) en externe stakeholders opgesomd. Tot slot wordt de (mogelijke) financiële dekking toegelicht. In sommige gevallen moet financiële dekking gevonden worden vanuit andere beleidsterreinen. Onder de tabel staat per actie een korte toelichting.

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële dekking
3.2.1.1	Bevordering aanschaf elektrische voertuigen <i>(Informerend, activerend)</i>	+1500 elektrische personenauto's +100 elektrische bedrijfswagens	Doorlopend	- K&D - Verkeer	-	Reguliere middelen K&D
3.2.1.2	Elektrificatie materiaal en wagenpark gemeente <i>(Uitvoerend)</i>	Elektrificatie waar mogelijk	Doorlopend	- K&D - Gemeentewerf - Inkoop - Vastgoed	-	Gedekt via Inkoop, Vastgoed, Gemeentewerf
3.2.2.1	Uitbreiden publieke laadinfrastructuur <i>(Faciliterend, uitvoerend)</i>	Ambitie: in 2030 +50 publieke laadpunten erbij t.o.v. 2025	Doorlopend	- K&D - Verkeer - RO	Liander	- VJN 2026: €40.000 2027-2029: €82.500 2030: €90.000 Het College vraagt meer geld bij de raad indien nodig.
3.2.2.2	Verkenning locaties voor laadpleinen <i>(Faciliterend, uitvoerend)</i>	Locaties bekend	Voor 2030	- K&D - Verkeer - Grondzaken - Economie - RO	- Liander - Ondernemersverenigingen	Niet gedekt Portefeuille Verkeer
3.2.3.1	Reduceren CO ₂ -uitstoot in de mobiliteitssector	-10% (ten opzichte van 2024)	2024-2030	- K&D - Verkeer - Gezondheid	-	Reguliere middelen K&D

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële dekking
<i>(Informierend, activerend)</i>						
3.2.3.2	Verkeersbewegingen personenauto's reduceren door informeren en stimuleren deelauto's <i>(Informierend, activerend)</i>	Ambitie + 10 deelauto's	Tot 2030	• K&D • Circulaire Economie • Gezondheid • Verkeer • OWO K&D (mogelijk)	• Dorpsbelangen • FET (mogelijk)	Niet gedekt Portefeuille Verkeer

3.2.1 Elektrisch vervoer

3.2.1.1 Bevordering aanschaf elektrische voertuigen

In 2030 rijden in de gemeente Weststellingwerf 1500 nieuwe elektrisch/hybride personenauto's en 100 nieuwe elektrisch/hybride bedrijfswagens ten opzichte van 2024. De gemeente gaat inwoners en ondernemers activeren na te denken over een aanschaf van elektrische voertuigen door middel van communicatiecampagnes en de uitbreiding van het netwerk van laadpalen in de gemeente.

3.2.1.2 Elektrificatie wagenpark gemeente

Als voertuigen of materiaal aan vervanging toe is, kijkt de gemeentewerf eerst naar elektrische varianten. Niet alle machines, apparaten en voertuigen hebben al goed ontwikkelde elektrische alternatieven. Mocht de elektrificatie van het materiaal of het voertuig goed genoeg ontwikkeld zijn en aan de wensen van de gemeentewerf voldoen, dan wordt er bij de vervanging of aanschaf van materiaal en voertuigen altijd voor elektrisch

gekozen. Deze maatregelen zijn indirect onderdeel van en sluiten aan bij de gemeentelijke ambities binnen de CO2-prestatieladder.

3.2.2 Laadinfrastructuur

3.2.2.1 Uitbreiden publieke laadinfrastructuur

De gemeente geeft uitvoering aan het "plaatsingsbeleid infrastructuur elektrische voertuigen". En ambieert om in 2030 in ieder geval 50 nieuwe publieke laadlocaties te realiseren ten opzichte van 2024. De gemeente onderzoekt of er meer publieke laadpalen moeten komen dan nu gepland staat. In 2026 stelde de raad budget beschikbaar voor de exploitatie van deze laadpalen tot en met 2030. Het gaat €40.000 in 2026, €82.500 in 2027-2029 en €90.000 in 2030. Hierbij wordt ervanuit gegaan dat de laadpalen zichzelf terugverdienen en de volledige lasten worden gedekt door de baten.

3.2.2.2 Verkenning locaties voor laadpleinen

De gemeente gaat de komende jaren een verkenning uit voeren of uit laten voeren naar geschikte locaties voor laadpleinen, zowel voor particulier als commercieel gebruik.

3.2.3 Uitstootreductie

3.2.3.1 Reduceren CO₂-uitstoot in de mobiliteitssector

De gemeente wil zich tot 2030 en daarna inzetten om de CO₂-uitstoot te verminderen door ontwikkelingen in laadinfrastructuur, het stimuleren van elektrificatie van voertuigen, het verminderen van verkeersbewegingen en het stimuleren van uitstootvrije beweging zoals, fietsen, lopen en elektrisch OV. In lijn met de landelijke ambities, ambieert de gemeente de broeikasgas-uitstoot met 55% te verminderen in 2030 ten opzichte van 1990.

3.2.3.2 Verkeersbewegingen personenauto's reduceren door informeren en stimuleren deelauto's

De gemeente wil inwoners stimuleren minder verkeersbewegingen te maken door het gebruik van ov te stimuleren en het de aanschaf van deelauto's te bevorderen door informeren en faciliteren. De gemeente heeft de ambitie om in 2030 in ieder geval 10 deelauto's te hebben rijden.

3.3 Landbouw

In de volgende tabel staan de acties en projecten die de gemeente tot 2030 wil uitvoeren voor de energietransitie op het gebied van landbouw. Onder elke actie staat de rol van de gemeente zoals beschreven in de introductie. Voor elke actie is het doel in 2030 en de looptijd opgenomen. Vervolgens zijn voor elke actie de interne stakeholders (integraliteit) en externe stakeholders opgesomd. Tot slot wordt de (mogelijke) financiële dekking toegelicht. Onder de tabel staat per actie een korte toelichting.

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële dekking
3.3.1.1	Bevordering ontwikkeling zon op land rond de kernen <i>(Activerend, regulerend, faciliterend)</i>	Verkenning gestart voor 3 kleine zonneparken Realisatie zonnepark Oldeholtpade	2030 en doorlopend	• K&D • Dorpencoördinator • Landelijk gebied • RO	• Dorpsbelangen	Reguliere middelen K&D
3.3.1.2	Verkenning en bevordering agri-PV in de gemeente <i>(Informerend, activerend, faciliterend)</i>	Verkenning afgerond en projecten van de grond	2030 en doorlopend	• K&D • Landelijk Gebied • RO • OWO K&D	• Liander	Reguliere middelen K&D
3.3.2.1	Verkenning en ontwikkeling Groengas Supercluster Weststellingwerf <i>(Regulerend, Faciliterend, sturend)</i>	Fase 1 van start	2026-2035	• K&D • Landelijk Gebied • Klimaatadaptatie • Dorpencoördinator • Gemeentewerf • RO	• Provincie • Liander • Agrariërs • Dorpen • Inwoners • Waterschap	Reguliere middelen K&D
3.3.2.2	Ontwikkeling groengas afstemmen op warmtetransitie <i>(Regulerend)</i>	De opwek van groen gas en de warmtetransitie vullen elkaar aan	Doorlopend	• K&D • Landelijk Gebied • Warmtetransitie • OWO K&D		N.V.T.

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële dekking
3.3.3.1	Aangesloten blijven bij netwerk en onderzoeken (Regulerend)	De gemeente is op de hoogte van ontwikkelingen in regio en land	Doorlopend	• K&D • Landelijk Gebied	• Provincie • FET • Weldadig Mest	Reguliere middelen K&D
3.3.3.2	Stikstof- en uitstootreductie bij agrarische bedrijven door innovatie (Informerend, activerend)	-	Doorlopend	• K&D • Landelijk gebied • Groen • OWO (mogelijk)	• Agrarische bedrijven • FET (mogelijk)	N.V.T.

3.3.1 Zon op land

3.3.1.1 Bevordering ontwikkeling zon op land rond de kernen

De gemeente wil toenadering zoeken tot de dorpen en hen informeren over de mogelijkheden van zon opwek rond de kernen. Ook wil de gemeente bestaande initiatieven in Oldeholtgade en Ter Idzard in het proces begeleiden en ondersteunen. De gemeente ambieert dat Oldeholtgade in 2030 een zonnepark nabij het dorp heeft gerealiseerd en er voor meerdere dorpen een verkenning loopt.

3.3.1.2 Verkenning en bevordering agri-PV in de gemeente

De gemeente wil de potentie en mogelijkheden voor agri-PV in Weststellingwerf laten onderzoeken. De gemeente ambieert dat in 2030 een aantal agri-PV projecten bij agrarische bedrijven zijn gerealiseerd.

3.3.2 Groengas

3.3.2.1 Verkenning en ontwikkeling Groengas Supercluster Weststellingwerf

De gemeente wil in 2026 vol inzetten op de voorverkenning en ontwikkeling van het Groengas Supercluster Weststellingwerf. Medio 2026 is de gemeente middels een quickscan vrij zeker dat het plan ook financieel haalbaar is. De gemeente werkt nu toe naar een plan van aanpak voor het supercluster zodat er van start kan worden gegaan wanneer regelgeving dat weer toelaat. Hierin werkt zij samen met de agrarische clusters, Liander en de provincie. De rol van de gemeente is om het project te trekken en alle betrokken partijen betrokken te houden. In 2030 moet in ieder geval de eerste fase van het project gerealiseerd zijn en groengas door het gasnet van de gemeente stromen.

3.3.2.2 Ontwikkeling groengas afstemmen op warmtetransitie

De ontwikkeling van groengas en de transitie naar een aardgasvrije gemeente is nauw verbonden met de warmtetransitie. Ook met

zoekgebieden voor warmtenetten is afstemming belangrijk. Daarom stemt de gemeente intern goed af wat de plannen en werkgebieden zijn.

3.3.3 Stikstof- en uitstootreductie

3.3.3.1 Aangesloten blijven bij netwerk en onderzoeken

De gemeente heeft zich in 2025 aangesloten bij het onderzoek Weldadig Mest en heeft stappen gezet om haar netwerk uit te breiden. De ambitie is om de komende jaren dat netwerk warm te houden en zo op de hoogte te blijven van ontwikkelingen en innovaties die kunnen helpen bij het reduceren van de uitstoot van stikstof en broeikasgassen.

3.3.3.2 Stikstof- en uitstootreductie bij agrarische bedrijven door innovatie

Stikstof- en uitstootreductie doelen worden bepaald door het Rijk en de Provincie. De gemeente legt geen eisen op over de hoeveelheid en snelheid waarmee agrarische bedrijven in de gemeente deze doelen moeten halen, maar is juist op zoek naar manieren om deze bedrijven te ondersteunen in hun opgaven. De gemeente zal informatie over subsidies, nieuwe technologieën en innovaties actief delen met agrariërs in Weststellingwerf. Zo blijven ook zij op de hoogte van manieren om stikstof en broeikasgas uitstoot te verminderen. Daarnaast zullen projecten zoals het groengas supercluster en verduurzaming in de sector ook bijdragen aan het reduceren van uitstoot.

3.4 Industrie

In de volgende tabel staan de acties en projecten die de gemeente tot 2030 wil uitvoeren voor de energietransitie op het gebied van industrie. Onder elke actie staat de rol van de gemeente zoals beschreven in de introductie. Voor elke actie is het doel in 2030 en de looptijd opgenomen. Vervolgens zijn voor elke actie de interne stakeholders (integraliteit) en externe stakeholders opgesomd. Tot slot wordt de (mogelijke) financiële dekking toegelicht. Onder de tabel staat per actie een korte toelichting.

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële Dekking
3.4.1.1	Gemeente blijft in gesprek met Liander over het mitigeren van netcongestie voor bedrijven <i>(Faciliterend, uitvoerend)</i>	Ondernemers kunnen uitbreiden en nieuwe ondernemers kunnen zich vestigen zonder congestie problematiek	Doorlopend	• K&D • Economie	• Liander • Ondernemersverenigingen	N.V.T.
3.4.2.1	Stimuleren verduurzaming, klimaatadaptatie en natuurinclusieve industrie en bedrijfsvoering d.m.v. ondernemersbrief en beleid <i>(Informerend, activerend)</i>	Bedrijven blijven op hoogte van ontwikkelingen en kansen	Doorlopend	• K&D • Economische Zaken • Grondzaken • Klimaatadaptatie • Groen	• Ondernemers • Ondernemersverenigingen • FET (mogelijk)	Gedekt door Economie Reguliere middelen K&D
3.4.3.1	Ondersteunen van ontwikkeling energiehubs <i>(Regulerend, faciliterend)</i>	Enkele energiehubs gefaciliteerd, vermindering netcongestie onderstation Wolvega		• K&D • Economische Zaken • Verkeer • OWO K&D (mogelijk)	• Ondernemers • Ondernemersverenigingen	Reguliere middelen K&D

3.4.1 Netcongestie

3.4.1.1 Gemeente blijft in gesprek met Liander over het mitigeren van netcongestie voor bedrijven

De gemeente blijft in gesprek met Liander over de mogelijkheden om de problemen rond netcongestie voor de industrie te mitigeren of te verhelpen. Zo kan de gemeente tijdig haar ondernemers informeren en op de hoogte houden van ontwikkelingen.

3.4.2 Verduurzaming

3.4.2.1 Stimuleren verduurzaming, klimaatadaptieve en natuurinclusieve industrie en bedrijfsvoering d.m.v. ondernemersbrief en beleid

Regelmatig worden de ondernemers in Weststellingwerf op de hoogte gehouden van ontwikkelingen door een nieuwsbrief vanuit economische

zaken. De gemeente gaat ervoor zorgen dat ondernemers beter op de hoogte zijn van verduurzamingsmogelijkheden en -voordelen door dit bij te voegen in de nieuwsbrief. Daarnaast zal de gemeente proberen om ondernemers tijdig te informeren over interessante subsidieregelingen. Op dit thema worden ook groen en klimaatadaptatie nauw betrokken omdat er veel raakvlakken liggen.

3.4.3 Energiehubs

3.4.3.1 Ondersteunen van ontwikkeling energiehubs

De potentie voor energiehubs is relatief laag in de gemeente, maar zelfs kleine energiehubs kunnen relevant zijn. De gemeente gaat niet zelf op zoek naar locaties voor energiehubs, maar zal wel verzoeken vanuit de ondernemers ondersteunen en faciliteren waar mogelijk.

3.5 Opwek & Innovatie

In de volgende tabel staan de acties en projecten die de gemeente tot 2030 voor de energietransitie wil uitvoeren op het gebied van opwek & innovatie. Onder elke actie staat de rol van de gemeente zoals beschreven in de introductie. Voor elke actie is het doel in 2030 en de looptijd opgenomen. Vervolgens zijn voor elke actie de interne stakeholders (integraliteit) en externe stakeholders opgesomd. Tot slot wordt de (mogelijke) financiële dekking toegelicht. Onder de tabel staat per actie een korte toelichting.

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële dekking
3.5.1.1	Bevorderen ontwikkeling zonnepark Oldeholtspade <i>(Activerend, faciliterend, uitvoerend)</i>	Zonnepark van ≈5 ha gerealiseerd	Tot aanleg	• K&D • Landelijk Gebied • Dorpencoördinator • Klimaatadaptatie • Groen • RO	• Werkgroep ET Oldeholtspade • Liander • Inwoners Oldeholtspade	Reguliere middelen K&D <i>Het College vraagt extra geld bij de raad indien nodig.</i>
3.5.2.1	Verkennen mogelijkheden voor buurtbatterijen bij dorpen en wijken. <i>(Uitvoerend)</i>	Voorstel wel of niet inzetten van buurtbatterijen	2026-2027	• K&D • Wonen • Warmtetransitie • Dorpencoördinator	• Inwoners • Liander	Reguliere middelen K&D
3.5.2.2	Verkennen mogelijkheden voor inzet thuisbatterijen bij woningen en bedrijven <i>(Uitvoerend)</i>	Voorstel wel of niet inzetten van thuisbatterijen	2026-2027	• K&D • Wonen • Warmtetransitie	• Inwoners • Ondernemers • Liander	Reguliere middelen K&D
3.5.2.3	Opzetten duurzaam overleg gemeente en vereniging kleine dorpen <i>(Activerend, faciliterend, uitvoerend)</i>	Inwoners weten de gemeente te vinden en weten wat wij te bieden hebben op het gebied van duurzaamheid	2026	• K&D • Dorpencoördinator	• KVD • Dorpsbelangen	Reguliere middelen K&D

#	Actie/project	Doel 2030	Looptijd/jaar	Integraliteit	Stakeholders (extern)	(Mogelijke) financiële dekking
3.5.3.1	Verkenning naar locaties en mogelijkheden voor windenergie <i>(Regulerend, faciliterend, uitvoerend)</i>	Geschikte locaties zijn bekend	2026	• K&D • Landelijk gebied • Dorpencoördinator	• Liander • Dorpsbelangen	Reguliere middelen K&D
3.5.3.2	Verkenning naar inzetbaarheid sodium-ion batterijen <i>(Regulerend, uitvoerend)</i>	Mogelijkheden in beeld, pilot gestart.	2026-2027	• K&D • Economie	• Liander • Ondernemers • Dorpsbelangen	Reguliere middelen K&D
3.5.3.3	Periodiek inzichtelijk maken vorderingen in nieuwe technologieën en innovaties <i>(Informerend, uitvoerend)</i>	Organisatie, College en Raad blijven op de hoogte van ontwikkelingen	Doorlopend	• K&D • OWO K&D (mogelijk)	• FET (mogelijk)	N.V.T.
3.5.3.4	KAPE bijstellen indien nodig, aansluitend aan adaptief karakter <i>(Informerend, uitvoerend)</i>	Het KAPE blijft actueel	2030	• K&D	-	N.V.T.

3.5.1 Pijplijnprojecten

3.5.1.1 Bevorderen ontwikkeling zonnepark Oldeholtpade

Begin 2026 ontving de gemeente het verzoek voor een zonnepark in Oldeholtpade van haar inwoners. De gemeente heeft feedback gegeven op het voorstel en werkt samen met de werkgroep uit Oldeholtpade om het plan verder vorm te geven. Dan begint het proces van intaketafel en omgevingstafel die de gemeente zal trekken en begeleiden. Uit de omgevingstafel zal vervolgens de officiële vergunningsaanvraag rollen.

3.5.2 Duurzame kernen

3.5.2.1 Verkennen mogelijkheden voor buurtbatterijen bij dorpen en wijken.

De gemeente wil onderzoeken of de inzet van buurtbatterijen netcongestie kan verlichten binnen dorpen of wijken en daarbij eventueel kan zorgen voor het verlagen van energielasten van omwonenden.

Buurtbatterijen zijn echter dure systemen, daarom zal de gemeente ook onderzoeken of de kosten gelijk staan aan de baten.

3.5.2.2 Verkennen mogelijkheden voor inzet thuisbatterijen bij woningen en bedrijven

Met het afschaffen van de salderingsregeling, stijgende energieprijzen en de transitie naar warmtepompen en elektrische voertuigen worden thuisbatterijen steeds populairder. De gemeente wil onderzoeken op welke manieren de gemeente kan inwoners en ondernemers kan informeren, stimuleren of faciliteren op het gebied van thuisbatterijen. Dit kan bijvoorbeeld door middel van informatiebijeenkomsten.

3.5.2.3 Opzetten duurzaam overleg gemeente en vereniging kleine dorpen

In samenspraak met de dorpencoördinator gaat de gemeente in 2026 in gesprek met de Vereniging kleine dorpen (VKD) om een duurzaamheid overleg op te zetten. Zo kunnen de dorpen en de gemeente makkelijker en efficiënter met elkaar communiceren over duurzaamheid in en rond de kernen.

3.5.3 Wind & innovaties

3.5.3.1 Verkenning naar locaties en mogelijkheden voor windenergie

De gemeente gaat een verkenning laten uitvoeren naar mogelijke locaties voor wind opwek in de gemeente, volgend in de voetstappen van

Ooststellingwerf en Opsterland. Hierbij wordt in ieder geval ook gekeken naar hoe de ontwikkeling van wind ten goede kan komen aan de inwoner.

3.5.3.2 Verkenning naar inzetbaarheid sodium-ion batterijen

Recente ontwikkelingen in technologie rond zoutbatterijen (sodium-ion) laten veel potentie zien voor grote zoutbatterijsystemen. sodium-ion is op veel aspecten beter dan de bekende lithium-ion batterij. De gemeente wil onderzoeken of grootschalige zoutbatterijen inzetbaar zijn in Weststellingwerf en of deze ontwikkeling kan bijdragen aan het verlichten van netcongestie.

3.5.3.3 Periodiek inzichtelijk maken vorderingen in nieuwe technologieën en innovaties

De gemeente heeft verschillende technologische ontwikkelingen en innovaties op de radar. De ambitie is om de komende jaren vorderingen in de technologie te volgen om beleid en projecten daarop af te kunnen stemmen.

3.5.3.4 KAPE bijstellen indien nodig, aansluitend aan adaptief karakter

Dit document is een adaptief en dus veranderend document en zal wanneer dat nodig wordt geacht moeten worden bijgesteld en aangepast. Een aanpassing in het uitvoeringsprogramma wordt door het college vastgesteld. De raad wordt altijd geïnformeerd als het KAPE wordt aangepast. In 2030 wordt het KAPE vervangen of volledig herzien voor de periode 2031-2035. Dan zal de raad het nieuwe beleidsdocument vaststellen.

Tijdspad Projecten

In de onderstaande tabel wordt gevisualiseerd hoe de grotere projecten in dit uitvoeringsprogramma worden verwacht zich uit te spreiden over de looptijd van het uitvoeringsprogramma. Hierbij moet rekening gehouden worden met het feit dat veel projecten zich in de voorfase bevinden en dat externe factoren projecten kunnen vertragen. De tabel laat dus een indicatie zien, onzekerheid wordt aangegeven met een diagonale streep. De geschatte kosten staan los van gemeentelijk bijdrage. In sommige gevallen liggen de volledige kosten bij de gemeente, in sommige gevallen is daar geen sprake van. In de tabel wordt onderscheid gemaakt tussen 3 fasen, **initiatie- en verkenningsfase**, **uitwerkingsfase** en **realisatiefase**.

- Initiatie- en verkenningsfase, in deze fase wordt er gekeken naar de locatie, de haalbaarheid, stakeholders en wordt initiële plan ontworpen en/of onderzocht
- Uitwerkingsfase, in de deze fase worden conceptplannen uitgewerkt tot concrete plannen, offertes worden uitgevraagd en businesscases worden uitgewerkt. Vergunningen, financiering, eventuele plan-MER beoordelingen en voorbereiding vallen ook onder deze fase.
- Realisatiefase, dit is de fase waar het project wordt gerealiseerd en tot slot in werking wordt gesteld.

Project	Resultaat	Wat levert het op	Geschatte Kosten*	2026				2027				2028				2029				2030			
			*kosten staan los van gemeentelijk bijdrage	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4
3.1.1.1	Lokale Aanpak Isolatie	Isolatiesubsidie voor duizenden huishoudens in de gemeenten	Reductie energieverbruik, lagere energielasten	€ 4.600.000 (SPUK NIP)																			
3.1.1.2	Witgoed-inwisselactie	Energiebesparend witgoed voor honderden huishoudens in de gemeente	Reductie energieverbruik, lagere energielasten	€ 350.000 (~€-500-700 per apparaat)																			
3.1.1.5	Opstellen warmteprogramma	Een programma waarin we uitleggen hoe we naar een aardgasvrije gemeente werken	Richting een aardgasvrije gemeente	€ 30.000																			
3.1.1.6	Uitvoeren wijkwarmtescans	Individuele warmteadviezen voor duizenden huishoudens	Bewustwording, reductie energieverbruik	€ 36.000/1000 huizen																			
3.1.2.1	Duurzaam stimuleren d.m.v. ondernemersbrief	Relevante informatie over subsidies en verduurzaming in de ondernemersbrief	Bewustwording, energiebesparing in mkb	€ 2000-5000/ jaar																			
3.1.3.1	CO2-prestatieladder	Inzichten in en bevordering verduurzaming eigen organisatie en gebouwen	Reductie energieverbruik en uitstoot gemeente	€ 12.000-20.000/ jaar																			
3.1.3.2	Opstellen DMJOP's vastgoed gemeente	Inzichten in verduurzamingsmogelijkheden en extra kosten eigen vastgoed	Reductie verbruik en uitstoot eigen gebouwen	Reeds betaald (subsidie provincie)																			
3.1.4.2	Ontwikkelen DMJOP's voor alle scholen	Inzichten in verduurzamingsmogelijkheden en extra kosten verduurzaming	Reductie verbruik van onderwijsinstellingen	€ 25.000 - €50.000																			
3.2.1.2	Elektrificatie materiaal en wagenpark	Elektrificatie van gereedschap en voertuigen op natuurlijk momenten	Reductie brandstof verbruik en uitstoot gemeentewerf	Onbekend																			
3.2.2.1	Uitbreiding Laadinfrastructuur	Met het huidige passieve laadpalenbeleid +/- 10 nieuwe laadpalen per jaar	Reductie energieverbruik	Minimaal € 600.000 tot 2030																			
3.2.2.3	Verkenning locaties voor laadpleinen	Inzicht in geschikte locaties voor laadpleinen voor inwoners en bedrijven	Stimulering verduurzaming auto's en bedrijfswagens	€ 20.000																			
3.3.2.1	Groengas Supercluster Weststellingwerf	~2 miljoen m3 groengas (11% van het huidige gasgebruik van de gemeente)	~3-4% van het doel van 843 TJ	€ 4.500.000 - € 5.500.000																			
3.4.3.1	Ondersteunen ontwikkeling energiehubs	Bedrijven kunnen samen energie op te wekken, op te slaan en te gebruiken	Reductie netcongestie en energieverbruik bedrijven en industrie	Onbekend																			
3.5.1.1	Zonnepark Zuigerplas Oldeholtwolde	15ha drijvend zonnepark op de Zuigerplas Oldeholtwolde	~10-12% van het doel van 843 TJ	~€ 16.000.000 - ~€ 20.000.000																			
3.5.1.1	Zonnepark Oldeholtpade	Zonnepark van 5 hectare nabij Oldeholtpade, eventueel met batterij.	~2% van het doel van 843 TJ	€ 3.500.000 - € 7.500.000																			
3.5.3.1	Grootschalige wind opwek	6-10 windmolens (tiphoogte 175-200 meter) leveren 360-510 TJ elektriciteit.	~40-60% van het doel van 843 TJ	€ 90.000.000 – € 130.000.000																			